

Seat No. : _____

16H-103

May-2015

D.L.P.

Paper II : Bombay Industrial Relations Act, Industrial Disputes Act, etc.

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- સ્વીચ્છા : (1) દરેક પ્રશ્ન સમાન ગુણ ધરાવે છે.
(2) જરૂર જણાયે નિર્ણાત ચુકાદાઓ ટાંકો.

1. મુંબઈ ઔદ્યોગિક સંબંધક ધારો – 1946 કઈ-કઈ સંસ્થાઓને લાગુ પડે છે ?

અથવા

મુંબઈ ઔદ્યોગિક સંબંધક ધારા અન્વયે વ્યાખ્યાઓ સમજાવો.

- (i) કલમ-3(19) સંસ્થા.
(ii) કલમ-3(13) કામદાર.
(iii) કલમ-3(39) પગાર.

2. “મુંબઈ ઔદ્યોગિક સંબંધક ધારા અન્વયે માન્યતા ધરાવતું મંડળ (યુનિયન) બીજા સંઘો (યુનિયનો) કરતાં વિશાળ સત્તાઓ અને વિશેષાધિકારો ધરાવે છે.” આ વિધાનની ચર્ચા કરો.

અથવા

મુંબઈ ઔદ્યોગિક સંબંધક ધારા અન્વયે માન્યતા ધરાવતા સંઘના અધિકારો, જવાબદારીઓ, ફરજો અને વિશેષાધિકારો સમજાવો.

3. મુંબઈ ઔદ્યોગિક સંબંધક ધારા અન્વયે “ફેરફારની નોટિસ” અંગેની કાયદાની જોગવાઈઓ સમજાવો.

અથવા

ગેરકાયદેસર ફેરફાર એટલે શું ? તેનાં ઉપાય અંગેની કાયદાની જોગવાઈઓ સમજાવો.

4. મુંબઈ ઔદ્યોગિક સંબંધક ધારા અન્વયે ‘સામૂહિક સોદાગરી’નો અર્થ સમજાવો.

અથવા

‘વેતન’ એટલે શું ? બી.આઈ. આર. એકટ હેઠળ ‘વેતનપંચ’ અંગે સમજૂતી આપો.

5. બી.આઈ.આર. એકટ અન્વયે ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

- (1) બેંગલોર વોટર સપ્લાય એન્ડ સુવેઝ બોર્ડ વિ. રાજ્યા.
(2) પ્રાથમિક સંઘ.
(3) અટીરા વિ. મુંબઈ રાજ્ય (1960) II લેબર, લો જર્નલ-720.

16H-103

May-2015

D.L.P.

Paper II : Bombay Industrial Relations Act, Industrial Disputes Act, etc.

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions : (1) Each question carries equal marks.
(2) Cite decided cases in support of your answer.

1. Bombay Industrial Relations Act – 1946 is applicable to which industries ?

OR

Explain the following definitions under B.I.R. Act.

- (i) U/S-3(19) Industry
- (ii) U/S-3(13) Employee
- (iii) U/S-3(39) Wages

2. “In comparison to other unions, representative unions have got wide powers and privileges under B.I.R. Act 1946.” Discuss the statement.

OR

Discuss the Rights, Liabilities, Duties and Privileges of representative unions under B.I.R. Act.

3. Explain the provisions relating to “Notice of Change” under B.I.R. Act.

OR

What is meant by an illegal change ? Discuss the law provisions of the remedy against it.

4. Describe the meaning of “Collective Bargaining” under BIR Act.

OR

What is “Wages” ? Explain the “Wage Board” under B.I.R. Act.

5. Write short notes (any **two**) :

- (1) Bangalore Water Supply and Sewerage Board V/s. Rajappa.
- (2) Primary Union.
- (3) Atira V/s. Bombay State (1960) II LL.J. 720.